

slå, at når det drejer sig om landsstyrets oprindelige suverænitetplan, havde landsstyret ikke mod nok til at afprøve planen ved en folkeafstemning med en overgangstid på 4 år.

Jeg noterer mig statsministerens meget klare budskab, at regeringen betragter det ellers tilsyneladende uskyldige beslutningsforslag som en suverænitetplan og derfor fastholder kravet om 4 års overgangstid, men det kan næppe overraske landsstyret. Og det er vel hovedargumentet for, at regeringen kun vil forhandle bloktilskuddet for 2002, som jeg personlig fuldt ud kan tilslutte mig.

Landsstyret havde forhandlingerne om en 3-årig aftale i juni 1998, men dengang kendte man heller ikke sin besøgstid, så resultatet blev et uændret bloktilskud med de almindelige reguleringer.

Det glæder mig, at statsministeren ser andre muligheder for en selvstyreproces, og man må håbe, at det bliver aktuelt med en selvstyrereform efter næste lagtingsvalg, hvor vi kan sætte praktisk politik på dagsordenen.

Afslutningsvis vil jeg sige, at det glæder mig, at vi er enige om, at aftalen om råstofferne i den færøske undergrund er endelig aftalt.

Óli Breckmann (KF):

Hr. formand.

Det er nu snart 3 år siden, Færøernes landsstyre og regeringen indgik bankaftalen. I dens § 9 aftaler parterne at forhandle om færøsk suverænitet og en overgangsordning til at sikre en selv bærende færøsk økonomi.

Fire gange i fjor mødte et velforberedt landsstyre op i København med den samme klare målsætning, men man følte sig slæbt rundt i mægen og udstillet i den danske presse som folk, der ønskede færøsk selvstyre for danske penge. Og den behandling har faktisk medført en polarisering på Færøerne og imellem vores to folk, som vi seriøse selvstyrefolk beklager dybt. Vi har nemlig ønsket det fulde økonomiske og politiske ansvar for Færøernes fremtid. Vi troede, at Danmark var enig i, at ansvar er en politisk dyd. Vi har bedt om dansk samarbejde til en ansvarlig tilpasning af vores økonomi.

Professor Ølgaard henviste i sin dobbeltkronik »Færing - Frænder« i Politiken i denne uge til den visdom, som Kampmann og Schlüter besad, da de forhandlede svære færøsk-danske sager på plads til gensidig tilfredshed og til afspænding.

For et par måneder siden ændrede landsstyret kurs og foreslog en omvendt proces, nemlig en nedtrapning af bloktilskuddet og overdragelse af alle sagsområder – til at begynde med uden dem, som afgør suveræniteten – efter samme mønster som overdragelsen af Færøernes undergrund i 1992 ifølge hjemmestyreloven. Regeringen har faktisk forhalet sagen igennem de sidste par måneder, men reagerede positivt i sidste uge, heldigvis, men da ville statsministeren så kun overveje en 1-årig bloktilskudsaf tale i stedet for de sædvanlige 3-4 års aftaler om bloktilskuddet, og nu støttes den holdning af Folketingets forslag til vedtagelse. Jeg appellerer dog igen: Lad os komme i gang.

Undergrundens overdragelse til Lagting og landsstyre var en enkel proces som alle andre siden 1948. Derfor lyder det lidt forvirrende, når statsministeren lader, som om overdragelsen af de resterende fællesanliggender i hjemmestyreloven forudsætter store lovforberedelser. Lovgivning har hidtil været bagefter og ikke forud.

Jeg tillader mig at tvivle på, at den nuværende regering nogen sinde ville have overdraget undergrunden til Færøerne. Statsminister Schlüter var en statsmand og en gentleman. Med ham til rors nu ville Færøerne og Danmark næppe være havnet i dette spændingsforhold. En ny ordning ville for længst være forhandlet på plads til gavn og glæde for begge parter i bedste fordragelighed.

Regeringen har ellers sagt, at den vil bøje sig for den færøske folkevilje, men på den anden led føler vi somme tider, at vi færing skal vælge imellem en samhørighedsmodel, som giver penge og anden støtte, eller en selvstændighedsmodel, som medfører 4 års aftrapning af bloktilskuddet, men ellers en praktisk tidsperiode til overtager af sagsområder.

Når nu landsstyret beder om en nedskæring på 300-400 mio. kr. i den kommende blokperiode, så svarer regeringen med at afvise en længere bloktilskudsaf tale end over 1 år. Og det synspunkt tilstedes desværre af et flertal i denne sal her. Lagmanden har rakt hånden frem og bedt om forhandlinger med regeringen inden for hjemmestyreordningens rammer, til at begynde med i hvert fald. Statsministeren har brugt Færøerne i dansk indenrigspolitik, føler man nogle gange, til at spille stærk mand imod den opsætsige lille færing, og det er trods alt et lidt uværdigt og et ulige styrkeforhold.